

**PRZYPADEK
ZAKAŻNEGO ROZPROSKOWYWANIA SIĘ CZERWIU**

S. Kirkor i Z. Czyż.

Zakład Chorób Owadów Użytkowych IW.

W 1950 roku La Maistre i Katznelson opisali wystąpienie w Kanadzie nowej, dotychczas nieznannej jednostki chorobowej czerwiu, której najważniejszym widocznym objawem było rozproskowywanie się zmarłego czerwiu. Choroba miała podłoże zakaźne, a zarazkiem, który wywoływał ją okazał się opisany przez Katznelsona *Bacillus pulvifaciens*, występujący w postaci krótkich, zarodnikujących Gram dodatnich, laseczników. Poza tym jednym opisem nie znaleźliśmy w literaturze wzmianek o pojawieniu się tej choroby w innych krajach.

Dnia 15 lipca ubiegłego roku otrzymaliśmy do badania próbkę czerwiu z powiatu Lubin woj. wrocławskiego. Badanie kliniczne próbki wykazało, że większa część zmarłego czerwiu, tak w komórkach zasklepionych jak i otwartych, przybrała postać żółtawego proszku, podobnego do tabaki.

Proszek ten, który leżał w niewielkiej ilości na dnie komórek z łatwością wysypywał się przy pochyleniu plastra. W niektórych komórkach znaleziono też nierozproskowane trupy czerwiu. Leżały one luźno w komórce, nie przylegając do ścianek. Wygląd ich nie był charakterystyczny dla żadnej ze znanych chorób czerwiu.

Posiewy na pożywkach agarowych i na bulionie wykazały obfity wzrost różnego rodzaju drobnoustrojów, przy czym niektóre z nich miały zdolność zarodnikowania.

Przy posiewach na agarze pojawiały się różnego rodzaju kolonie, najczęściej w postaci białych nalotów o nieregularnych konturach i brzegach wyraźnie ciemniejszych i jak gdyby nieco podwiniętych ku górze.

Dokładne rozpracowanie i zidentyfikowanie mikrobiologiczne zarazków, mające na celu porównanie z zarazkiem oznaczonym przez Katznelsona, jest w toku. Podjęto badania dla stwierdzenia, czy proszek z zmarłych larw ma charakter zakaźny. W tym celu wzięto do doświadczenia dwa małe roje, osadzone w trzyramkowych ulikach obserwacyjnych.

